

Kadernota 2019

Gemeente Langedijk

Inhoudsopgave

Leeswijzer	3
Inleiding	4
Ontwikkeling en mutaties begroting 2019-2022.....	9
Toekomstige ontwikkelingen	15
Bijlagen.....	17
Meerjareninvesteringsplan.....	18
Mutaties per programma.....	25

Leeswijzer

Hierbij ontvangt u de kadernota 2019. In deze kadernota worden de hoofdpunten van het beleid en de financiële kaders voor de jaren 2019 t/m 2022 weergegeven. Deze nota gaat over de inzet van de beschikbare middelen op hoofdlijnen. De kadernota wordt opgesteld ter voorbereiding op de programmabegroting 2019 en de meerjarenraming 2020 - 2022. In tabel 4 ontwikkeling en mutaties begroting 2019-2022 wordt het financiële meerjarenbeeld op hoofdlijnen weergegeven. In tabel 5 Toelichting ontwikkeling en mutaties begroting 2019-2022 zijn deze mutaties afzonderlijk vermeld met een toelichting. In de bijlage mutaties per programma volgt een nadere toelichting van de mutaties per programma.

In deze kadernota wordt onderscheid gemaakt tussen programma overstijgende administratief-technische wijzigingen, mutaties < € 10.000 en autonome ontwikkelingen.

Programma overstijgende administratief-technische wijzigingen

Administratief-technische wijzigingen zijn verschuivingen tussen budgetten binnen een programma en hebben altijd een saldo van € 0. Programma overstijgende administratief-technische wijzigingen zijn verschuivingen van budgetten tussen programma's. Hierdoor ziet u bij veel programma's toch een saldo staan bij dit type wijziging. Het totale saldo van de programma overstijgende administratief-technische wijzigingen in deze kadernota is € 0. De programma overstijgende administratief-technische wijzigingen zijn apart toegelicht in de bijlage mutaties per programma aangezien ze door de raad goedgekeurd moeten worden.

Mutaties < € 10.000

Wij rapporteren uitsluitend over mutaties groter dan € 10.000. Dit is om de hoeveelheid financiële wijzigingen te beperken zodat een beter overzicht ontstaat van de wijzigingen die relevant zijn. Mutaties < € 10.000 zijn als saldo opgenomen in tabel 5 Toelichting ontwikkeling en mutaties begroting 2019-2022.

Autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen zijn zaken met financiële gevolgen die zich gedurende het jaar voordoen waar de gemeente geen directe invloed op kan uitoefenen of eerdere besluiten van de Raad die in deze rapportage als autonome ontwikkeling voor de financiële verwerking worden meegenomen. Autonome ontwikkelingen zijn per onderwerp weergegeven in tabel 5 Toelichting ontwikkeling en mutaties begroting 2019-2022.

Meerjaren Investeringsplan 2019 - 2022

In de bijlage MIP 2018-2022 is een volledig 'Meerjaren Investeringsplan 2018 - 2022 (MIP)' van de lopende en nieuwe investeringen opgenomen. De finale besluitvorming over de vaststelling van de investeringskredieten vindt plaats bij de integrale besluitvorming over de programmabegroting 2019. De MIP is hier bijgevoegd om voor de programmabegroting 2019 een richting te hebben voor de budgetten voor de kapitaallasten.

Inleiding

Vroeg in het voorjaar wordt er ieder jaar hard gewerkt aan het opstellen van de kadernota. De kadernota bevat de financiële kaders voor de komende vier jaren en is hét document om nieuw beleid, aansluitend bij het collegeprogramma, aan te vragen. Eens in de vier jaar geldt een uitzondering op het karakter van deze rapportage. En 2018 is zo'n jaar: een verkiezingsjaar.

In maart 2018 zijn de gemeenteraadsverkiezingen gehouden. De stemmen zijn geteld en er is druk onderhandeld met als resultaat een nieuwe coalitie van 5 partijen. Dorpsbelang Langedijk, VVD, Hart voor Langedijk/D66, ChristenUnie en PvdA hebben gezamenlijk het concept bestuursakkoord 'De vaart in Langedijk' opgesteld. Het nieuw aangestelde college gaat dit concept bestuursakkoord als handvat gebruiken voor het op te stellen collegeprogramma. Als dit er is, kan een concrete vertaling plaatsvinden in beleid, acties en financiële gevolgen. De nu voor u liggende Kadernota 2019 bevat daarom geen nieuw beleid. Alleen aanpassingen binnen het huidige beleid of externe ontwikkelingen waar de gemeente geen invloed op heeft, kunnen in deze rapportage leiden tot een financiële mutatie. Een duidelijk voorbeeld van het laatst genoemde type wijziging is de algemene uitkering van het Gemeentefonds.

Algemene uitkering: Maartcirculaire 2018

Algemeen

Op 20 maart 2018 is een tussentijdse circulaire van het gemeentefonds verschenen. Deze maartcirculaire bevat uitsluitend de cijfermatige uitwerking van het Regeerakkoord en de programmastart van het InterBestuurlijk Programma (IBP). De circulaire geeft een geactualiseerd meerjarig financieel beeld voor gemeenten. De drie hoofdpunten uit deze circulaire zijn:

1. Een sterk stijgend accres doordat enerzijds nu ook de kaders sociale zekerheid en zorg binnen de rijksuitgaven onder de normeringsmethodiek (samen de trap op en af) zijn gebracht en anderzijds door toenemende rijksuitgaven wegens beleidsintensiveringen, hogere loon-/prijsmutatie dan voorzien en autonome groei.
2. Het kabinet Rutte III staat voor een aantal dringende maatschappelijke opgaven waarvan binnen het IBP is afgesproken dat alle overheden zich hier financieel voor zullen inzetten. Een nadere toelichting hierop treft u aan onder het hoofdstuk 'Toekomstige ontwikkelingen'.
3. Het integreerbare deel van de integratie-uitkering Sociaal domein (IUSD) gaat met ingang van 2019 op in de algemene uitkering en gaat daarmee deel uitmaken van de trap-op-trap-af systematiek.

Tabel 1: Effect maartcirculaire 2018

Het totale effect van de maartcirculaire ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000	2019	2020	2021	2022
Effect maartcirculaire 2018 algemene uitkering (zie tabel 4: Meerjarenperspectief)	-850	-1.276	-1.565	-2.006
Effect maartcirculaire 2018 sociaal domein	-481	-124	-110	-114
Totaal	-1.331	-1.400	-1.675	-2.120
	V	V	V	V
Risico: Plafond BCF	424	516	592	683

Plafond BCF

Het plafond BCF verdient extra aandacht. Gemeenten kunnen hun betaalde BTW verhalen op het BTW Compensatiefonds. Er is een plafond ingebouwd dat jaarlijks stijgt met de accrespercentages. Als gemeenten minder declareren dan het plafond, wordt de ruimte daaronder gestort in het gemeentefonds. Wordt er meer gedeclareerd dan wordt het meerdere uitgenomen uit het gemeentefonds. Tijdens de economische crisis werd er weinig geïnvesteerd door gemeenten; er was dus ruimte. Het ministerie van Financiën maakte een schatting over het verloop in meerjarenperspectief. Dat leidde in alle jaren tot een onderschrijding van het plafond. Die meerjarige bedragen worden **op voorschotbasis** uitgekeerd aan gemeenten.

Nu de recessie voorbij is, zullen gemeenten echter de opgelopen investeringsachterstand willen inlopen, zeker met toenemende accressen. Ook zullen declaraties toenemen door wettelijke maatregelen, zoals het beperken van de zogenaamde koepelvrijstelling. Daarnaast stijgt in de berekening van het ministerie van Financiën het plafond terwijl de lasten gelijk blijven.

De opgenomen ruimte onder het plafond BCF kan dus niet als volledig vrij inzetbaar worden beschouwd. Deze ruimte is in de maartcirculaire nog wel als voordeel in de uitkeringsfactor meegenomen en vormt dus een serieus risico op de hoogte van de algemene uitkering.

Er moet rekening mee gehouden worden dat dit voordeel bij volgende circulaire's geheel of gedeeltelijk door het ministerie afgeraadmd gaat worden.

Het effect toegelicht

Omdat de lasten en baten binnen het sociaal domein gesaldeerd worden met de reserve sociaal domein (het 'vierkant'), splitsen we het financiële effect van de maartcirculaire hieronder in de onderdelen algemene uitkering (vrij besteedbaar) en sociaal domein.

Tabel 2: Algemene uitkering

Bedragen x € 1.000	2019	2020	2021	2022
Decembercirculaire 2017	-21.436	-21.501	-21.468	-21.416
Maartcirculaire 2018	-22.286	-22.959	-23.398	-23.969
1. Effect maartcirculaire 2018 algemene uitkering	-850	-1.458	-1.930	-2.553
	V	V	V	V
Nog niet geraamde lasten				
2. Loon-/prijscompensatie sociaal domein zelf dragen		182	365	547
3. Eigen bijdrage opgaven IBP	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Effect maartcirculaire AU incl. te verwachte lasten	-850	-1.276	-1.565	-2.006
	V	V	V	V

1. Effect maartcirculaire 2018 algemene uitkering

Dit is het 'kale' effect. De maartcirculaire bevat vooral het effect van het verruimde accres. Er staan echter ook de nodige lasten tegenover die pas in latere circulaire's aan de orde gaan komen.

2. Loon-/prijscompensatie sociaal domein zelf dragen

Vanwege de samenvoeging van het sociaal domein met de algemene uitkering moeten loon-/prijscompensaties binnen het sociaal domein vanaf 2020 uit het accres gedekt worden.

3. Eigen bijdrage opgaven Interbestuurlijk Programma (IBP)

Binnen het IBP is afgesproken dat alle overheden bijdragen aan de gezamenlijke opgaven. Dat betekent dat er rekening moet worden gehouden met extra lasten. Hoeveel lasten is op dit moment niet te bepalen. Zie ook het hoofdstuk 'Toekomstige ontwikkelingen'.

Tabel 3: Sociaal domein

Bedragen x € 1.000	2019	2020	2021	2022
Decembercirculaire 2017	-9.853	-9.833	-9.868	-9.860
Maartcirculaire 2018	-10.115	-10.102	-10.123	- 10.119
Effect maartcirculaire 2018 sociaal domein 'oud'	-262	-269	-255	-259
Wmo huishoudelijke hulp	-31	-31	-31	-31
1. Effect maartcirculaire 2018 SD incl. Wmo huishoudelijke hulp	-293	-300	-286	-290
	V	V	V	V
NOG NIET GERAAMDE BATEN/LASTEN				
2. Loon-/prijscompensatie	-364			
3. Eigen bijdrage abonnementstarief Wmo	176	176	176	176
Effect maartcirculaire sociaal domein incl. te verwachte lasten	-481	-124	-110	-114
	V	V	V	V

1. Effect maartcirculaire 2018 sociaal domein inclusief Wmo huishoudelijke hulp

Hoewel het sociaal domein samengevoegd gaat worden met de algemene uitkering wordt de mutatie hier toch meerjarig apart weergegeven. Baten en lasten binnen het sociaal domein worden toegevoegd aan of gedekt uit het 'vierkant' en hebben daardoor geen effect op het begrotingsresultaat.

De mutatie sociaal domein betreft uitsluitend de component AWBZ naar Wmo. De huidige eigen bijdrage Wmo wordt per 1 januari 2019 vervangen door een abonnementstarief. Voor de cofinanciering hiervan stelt het Rijk gelden ter beschikking. Daarnaast vindt er een volumecorrectie plaats.

Ook de IU Wmo huishoudelijke hulp gaat samengevoegd worden met de algemene uitkering. In de maartcirculaire vindt nog een aanpassing in de volumecomponent plaats.

2. Loon-/prijscompensatie sociaal domein

In 2018 en 2019 ontvangen gemeenten nog compensatie voor loon- en prijsontwikkelingen binnen het sociaal domein.

3. Eigen bijdrage abonnementstarief Wmo

Het abonnementstarief dat de eigen bijdrage in de Wmo gaat vervangen, wordt voor de helft door het Rijk gefinancierd. De andere helft is voor eigen rekening.

Conclusie

De maartcirculaire is een circulaire die vele open eindjes kent. De voordelige effecten van het verruimde accres worden al aan de gemeenten doorberekend. Het verruimde accres is echter zeker geen cadeautje van het Rijk. Over de extra lasten en taken die daar tegenover staan, wordt pas in komende circulaire duidelijkheid gegeven. Voor zover mogelijk zijn er in dit stuk schattingen gemaakt over de komende lasten. Hier kunnen dus afwijkingen op komen. Daarnaast is het van de gezamenlijke opgaven nog helemaal niet mogelijk een schatting te geven. De mooie resultaten onder aan de streep kunnen dus zeker niet als geheel vrij besteedbaar worden beschouwd.

Ontwikkeling en mutaties begroting 2019-2022

In de tabellen 4 en 5 wordt een voordeel aangegeven met een negatief bedrag (-/-) en een nadeel met een positief bedrag (+/+). Er wordt onderscheid gemaakt tussen structurele- en incidentele mutaties. In tabel 5 Toelichting ontwikkeling mutaties begroting 2019-2022 zijn de mutaties onderverdeeld in mutaties < € 10.000 en autonome ontwikkelingen. In deze kadernota worden geen voorstellen voor nieuw beleid opgenomen, omdat er sprake is van een verkiezingsjaar.

Tabel 4: Ontwikkeling en mutaties begroting 2019-2022

(bedragen x € 1.000)

Nr.	Onderwerp	2019	2020	2021	2022
I	Programmabegroting 2018	-510	-208	-9	-9
II	Bijdrage fractieondersteuning n.a.v. amendement	17	17	17	17
III	Structureel begrotingssaldo vóór kadernota 2019 (I + II)	-493	-191	8	8
IV	Incidentele mutaties voorgaande P&C producties (zie tabel 6)	-514	-656	-1.288	
V	Begrotingssaldo (structureel + incidenteel) vóór kadernota 2019 (III + IV)	-1.007	-847	-1.280	8
	Kadernota 2019				
VI	Structurele mutaties	232	331	-175	-114
VII	Incidentele mutaties				20
VIII	Structureel begrotingssaldo na kadernota 2019 (III + VI)	-261	140	-167	-106
IX	Incidentele mutaties na kadernota 2019 (IV + VII)	-514	-656	-1.288	20
X	Afrondingsverschillen		-1		
XI	Begrotingssaldo (structureel + incidenteel) na kadernota 2019 (VIII + IX + X)	-775	-517	-1.455	-86

Tabel 5: Toelichting ontwikkeling en mutaties begroting 2019-2022

(bedragen x € 1.000)

Nr.	Onderwerp	2019	2020	2021	2022
I	Programmabegroting 2018	-510	-208	-9	-9
II	Bijdrage fractieondersteuning n.a.v. amendement	17	17	17	17
III	Structureel begrotingssaldo vóór kadernota 2019 (I + II)	-493	-191	8	8
IV	Incidentele mutaties voorgaande P&C producties (zie tabel 6)	-514	-656	-1.288	
V	Begrotingssaldo (structureel + incidenteel) vóór kadernota 2019 (III + IV)	-1.007	-847	-1.280	8
	Kadernota 2019				
	Structurele mutaties				
	Mutaties < € 10.000	-1	-2	-2	-2
	Autonome ontwikkelingen				
1	Actualisatie beheerbudgetten areaal water Naar aanleiding van de meest actuele inzichten zijn de ramingen voor de onderhoudskosten voor de komende jaren aangepast naar de verwachte uitvoeringsdatum.	-112	117	-146	135
2	Actualisering budgetten I&A Jaarlijks worden de benodigde exploitatiebudgetten voor I&A geactualiseerd. Vooral als gevolg van hogere eisen op het terrein van informatieveiligheid en privacy dient een ophoging van het budget plaats te vinden. Verder stijgen de licentiekosten door een groter aantal gebruikers en dient voor enkele nieuwe applicaties een onderhoudsraming te worden opgenomen. Tenslotte worden voor de geplande investeringen vanaf jaarschijf 2018 de bedragen lager dan € 50.000 niet langer geactiveerd. Deze bedragen worden vanaf dat jaar verwerkt in de exploitatiebegroting.	301	278	228	228
3	Actualisatie kapitaallasten Naar aanleiding van de Jaarstukken 2017 en de mutaties in het Meerjaren Investeringsplan (MIP) 2019 zijn de kosten van rente en afschrijvingen geactualiseerd.	-408	-13	69	231
4	Actualisatie meerjarenonderhoudsplan gebouwen De budgetten voor onderhoud aan gemeentelijke gebouwen zijn geactualiseerd in de meerjarenplanning. De mutaties zijn het gevolg van de verhoging van het kwaliteitsniveau van C naar B, van de inzichten van de laatste inspectie en van het nieuwe activabeleid waarbij de activeringsgrens is verhoogd.	468	314	279	277

Nr.	Onderwerp	2019	2020	2021	2022
5	<p>Actualisering ramingen bijdragen gemeenschappelijke regelingen</p> <p>Voor de bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen is een index van 3.54% voor 2019 opgenomen. Hiertoe heeft het college besloten op 3 april 2018. Na besluitvorming in de besturen van de GR-en zullen mogelijk nog nadere financiële consequenties aan de orde zijn. Deze zullen worden meegenomen en verwerkt in de conceptbegroting 2019.</p>	111	111	111	111
6	<p>Afschaffen Hondenbelasting</p> <p>In de raadsvergadering van 12 december 2017 is een amendement aangenomen ter afschaffing van de hondenbelasting met ingang van 2018. Ook de heffingskosten van € 3.000 vervallen.</p>	96	96	96	96
7	<p>Algemene uitkering: decembercirculaire 2017</p> <p>De decembercirculaire 2017 van het gemeentefonds is na de Eindejaarsrapportage 2017 verschenen. De financiële gevolgen voor 2019 en verder zijn daarom in de Kadernota 2019 verwerkt. Het betreft hier een loon-/prijscorrectie.</p>	-54	-54	-53	7
8	<p>Algemene uitkering: maartcirculaire 2018</p> <p>De extra maartcirculaire van het gemeentefonds is verwerkt. Dit is exclusief Sociaal Domein.</p>	-850	-1.276	-1.565	-2.006
9	<p>Eigen bijdrage WMO begeleiding</p> <p>Met het opstellen van de programmabegroting 2018-2021 is de raming van de eigen bijdrage WMO opgesplitst in twee hoofdonderdelen: 1) huishoudelijke hulp en 2) begeleiding. Abusievelijk is de raming van beide onderdelen omgewisseld en de oorspronkelijke raming niet afgeraamd. Daardoor zijn de opbrengsten uit eigen bijdrage huishoudelijke hulp op dit moment dubbel geraamd. De dubbel geraamde opbrengst van €127.348 dient te worden afgeraamd.</p>	127	127	127	127
10	<p>Extra lokaal Phoenix in Mayerslot</p> <p>Vanwege de voortdurende toename van het aantal leerlingen is een verzoek ontvangen voor een extra lokaal voor de Phoenix in Mayerslot. Het probleem van ruimtegebrek doet zich al in het lopende schooljaar voor. Het voorstel is om het lokaal dat nu exclusief wordt gebruikt als ruimte voor Buitenschoolse Opvang (BSO) in te richten als groepslokaal. De BSO verhuist naar een reeds bestaand groepslokaal van OBS De Phoenix dat op die manier multifunctioneel wordt ingezet. De kosten van het inrichten van het genoemde BSO-lokaal als groepslokaal voor onderwijs worden geschat op € 26.000. De huurinkomsten van de BSO komen te vervallen.</p>	19	19	19	19

Nr.	Onderwerp	2019	2020	2021	2022
11	<p>Indexering prijsstijging 2019-2022</p> <p>In december 2017 heeft het Centraal Planbureau het inflatiecijfer voor 2018 geraamd op 1,5%</p> <p>De inflatiecorrectie met 1,5% betekent vanaf 2018 e.v. voor de gemeente een structurele verhoging. Deze structurele verhoging is aflopend en bedraagt € 255.000 in 2019, € 253.000 in 2020, € 232.000 in 2021 en € 232.000 in 2022. In 2017 was reeds rekening gehouden met een structurele prijsstijging van € 115.000. Deze mutatie betreft de actualisatie van de prijsstijging 2018 e.v.</p>	140	138	117	117
12	<p>Kosten hondenbeleid</p> <p>Naar aanleiding van de werkelijke cijfers over de afgelopen jaren in combinatie met het nieuw vastgestelde hondenbeleid worden de raming in de begroting aangepast.</p>	-16	-16	-16	-16
13	<p>Oprichting Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU)</p> <p>In de Algemene Ledenvergadering van juni 2017 van de VNG is besloten om de financiering van de gezamenlijke gemeentelijke activiteiten met ingang van 2018 te laten verlopen via het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering. De kosten van € 70.000 worden gedeeltelijk gedekt door een bijdrage vanuit het Gemeentefonds. De bijdrage vanuit het Gemeentefonds bedraagt € 21.000. Hiermee komen de extra lasten uit op € 49.000.</p>	49	49	49	49
14	<p>Stijging pensioenpremies 2019-2022</p> <p>De pensioenpremies zijn per 1 januari 2018 met 1,4% gestegen. Dit betekent dat de extra lasten voor pensioenpremies vanaf 2018 structureel € 163.000 bedragen.</p>	163	163	163	163
15	<p>Verhoging gemeentelijke bijdrage Halte Werk</p> <p>De meerjarenbegroting van Halte Werk is aangepast naar aanleiding van structurele effecten van de afgelopen jaren. Daarnaast leidt het effect van een gewijzigde verdeelsleutel tot een structureel en oplopend nadeel voor Langedijk. De nieuwe verdeelsleutel plus het verwerken van de structurele effecten van de jaarrekening 2017 betekent een nadeel van €148.796 in 2019, €228.237 in 2020 en €298.613 vanaf 2021 en verder.</p>	149	228	299	299
16	<p>Verhogen post onvoorzien</p> <p>Volgens de nieuwe financiële verordening dient de post onvoorzien van € 50.000 naar € 100.000 verhoogd te worden.</p>	50	50	50	50
	Afrondingsverschillen		2		1
	Totaal autonome ontwikkelingen	233	333	-173	-112
VI	Totaal structurele mutaties Kadernota 2019	232	331	-175	-114

Nr.	Onderwerp	2019	2020	2021	2022
	Incidentele mutaties				
	Autonome ontwikkelingen				
1	Aanschaf iPads raadsleden De iPads voor raadsleden dienen iedere 4 jaar te worden vervangen. Het jaar 2018 is meegenomen in de TR2018.				20
2	Aanvullende subsidie 2019 Stichting Museum Broeker Veiling Bij raadsbesluit van 30 januari 2018 heeft de raad besloten aan Stichting Museum Broeker Veiling 2 maal (2018 en 2019) een extra subsidie te verlenen van € 20.000 per jaar.	20			
3	Bestemmingsreserve Financiële ondersteuning Museum Broeker Veiling Bij raadsbesluit van 30 januari 2018 heeft de raad besloten aan Stichting Museum Broeker Veiling 2 maal (2018 en 2019) een extra subsidie te verlenen van € 20.000 per jaar. Dit bedrag wordt onttrokken aan de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve.	-20			
VII	Totaal incidentele mutaties Kadernota 2019				20
VIII	Structureel begrotingssaldo na kadernota 2019 (III + VI)	-261	140	-167	-106
IX	Incidentele mutaties na kadernota 2019 (IV + VII)	-514	-656	-1.288	20
X	Afrondingsverschillen		-1		
XI	Begrotingssaldo (structureel + incidenteel) na kadernota 2019 (VIII + IX + X)	-775	-517	-1.455	-86

In tabel 4 Ontwikkeling mutaties begroting 2019-2022 en in tabel 5 Toelichting ontwikkeling en mutaties begroting 2019-2022 zijn bij nr. III de incidentele mutaties van voorgaande P&C producties weergegeven. Dit zijn reeds vastgestelde incidentele mutaties uit de kadernota 2018 en de programmabegroting 2018. In de onderstaande tabel 6 zijn deze incidentele mutaties nader weergegeven.

Tabel 6: incidentele mutaties voorgaande P&C producties
(bedragen x € 1.000)

Kadernota 2018	2019	2020	2021	2022
Incidentele mutaties				
Vervangingen gemeentelijke gebouwen	0	0	56	0
Vervanging Kunstwerken	10	45	0	0
Reserve automatisering	0	0	270	0
Vernieuwde opleidingsstructuur Burgerzaken	0	0	0	0
Kosten project omgevingswet 2018-2021	97	97	0	0
Aanvulling jaarschijven o.b.v. beheerplan water 2014-2017	20	73	77	0
Precariobelasting	-1.691	-1.691	-1.691	0
Kosten invordering precariobelasting	100	0	0	0
Incidentele mutaties Kadernota 2018	-1.464	-1.476	-1.288	0
Programmabegroting 2018				
Incidentele mutaties				
Aanpassen WABO leges	0	0	0	0
Ombuigen uitkeringen	100	50	0	0
Aanpassen dekking kapitaallasten I&A	0	20	0	0
Aanpassen kapitaallasten onderwijshuisvesting	0	0	0	0
Dienstverleningsovereenkomst Ontwikkelingsbedrijf NHN	0	0	0	0
Economische visie Langedijk	0	0	0	0
Langedijk Ontwikkelt met water	100	0	0	0
Training personeel en mobiliteit	1.426	1.426	0	0
Training personeel en mobiliteit	-676	-676	0	0
Incidentele mutaties Programmabegroting 2018	950	820	0	0
Totaal incidentele mutaties voorgaande P&C producties	-514	-656	-1.288	0

Toekomstige ontwikkelingen

Hieronder worden de toekomstige ontwikkelingen weergegeven die op dit moment nog niet financieel gedeuid kunnen worden. Dit betekent dat deze ontwikkelingen wel alvast vermeld en toegelicht worden in deze Kadernota, maar dat de financiële consequenties hiervan momenteel nog niet bekend zijn.

Programma Besturen en Burgers

1. Kosten strategische agenda v.a. 2019

Voor het versterken van de strategische agenda en de politiek-bestuurlijke verbinding tussen de in de regio Alkmaar deelnemende gemeenten is een 'focusagenda Regio Alkmaar' opgesteld. Er is een gedeelde urgentie gebleken voor een verbeterde regionale samenwerking. Uitvoeren van deze agenda betekent dat de gemeentelijke bijdrage van de deelnemende gemeenten moet worden verhoogd. Voor 2018 is voorgesteld deze extra kosten ad € 40.000 te dekken uit onvoorzien. Regionaal is afgesproken de ontwikkeling wél in de kadenota op te nemen, maar vooralsnog als PM-post in afwachting van de nadere invulling ervan door de nieuwe gemeenteraden.

Algemene dekkingsmiddelen

2. Algemene uitkering: maatschappelijke opgaven

Het kabinet Rutte III staat voor een aantal dringende maatschappelijke opgaven met een wederzijdse afhankelijkheid tussen de verschillende overheidslagen. Daarom hebben op 14 februari 2018 het kabinet, VNG, IPO en Unie van Waterschappen een zgn. InterBestuurlijk Programma (IBP) afgesproken, genaamd 'Samen meer bereiken'. De overheidslagen werken samen op basis van gelijkwaardig partnerschap.

Wat betreft de financiële uitgangspunten is afgesproken dat alle overheden zich financieel inzetten voor de opgaven. De rijksoverheid stelt accres en andere middelen (IU/DU, enveloppen) beschikbaar in het gemeentefonds. Het kabinet rekent erop dat gemeenten vanuit eigen middelen een bijdrage zullen leveren.

Het gaat om de volgende opgaven:

	Opgave
Fysiek	 1. Samen aan de slag voor het klimaat
	 2. Toekomstbestendig wonen
	 3. Regionale economie als versneller
	 4. Naar een vitaal platteland
Sociaal	 5. Merkbaar beter in het sociaal domein
	 6. Nederland en Migrant goed voorbereid
	 7. Problematische schulden voorkomen en oplossen
Overkoepelend	 8. Goed openbaar bestuur in een veranderende samenleving
	 9. Passende financiële verhoudingen
	 10. Overkoepelende thema's

Iedere gemeente mag voor zich bepalen hoeveel kosten er per opgave noodzakelijk zijn. De uitvoering van de opgaven gaat echter wel gemonitord worden. Wat er precies verwacht wordt, is op dit moment nog niet bekend. Kosten ervoor ramen is daarom nog een lastige opgave. Hier is dan ook een p.m.-post voor opgenomen.

Bijlagen

Meerjareninvesteringsplan

De investeringen zijn onder te verdelen in vervangingsinvesteringen en de overige investeringen. Een aantal geplande investeringen in 2018 kunnen vanwege onvoldoende capaciteit niet worden uitgevoerd. Hierdoor worden bepaalde investeringen uitgesteld en doorgeschoven naar een later jaar. Indien investeringen worden uitgesteld (met name vervangingsinvesteringen) worden de geraamde kapitaallasten ook doorgeschoven naar een later moment en zijn de kapitaallasten in de eerste jaren lager en in de latere jaren hoger. Hiermee wordt het probleem van de extra kapitaallasten naar de toekomst verschoven.

Indien ervoor gekozen wordt om investeringen niet uit te voeren (met name overige investeringen) hoeven er ook geen kapitaallasten te worden geraamd. Dit komt ten gunste van het begrotingssaldo.

Om een goede afweging te kunnen maken om investeringen wel of niet uit te voeren zijn in een aparte bijlage bij deze Kadernota de geplande investeringen (overige investeringen en vervangingsinvesteringen) vanaf 2018 weergegeven (zie bijlage I). Ondanks dat deze Kadernota betrekking heeft op de periode 2019 t/m 2022 zijn in bijlage I ook de geplande investeringen in 2018 vermeld, omdat de kapitaallasten van deze investeringen vanaf 2019 geraamd worden.

De tabellen en de grafieken hebben betrekking op het Meerjareninvesteringsplan 2019 t/m 2022. Ze geven inzicht in de investeringskredieten/boekwaarden en de kapitaallasten van de diverse investeringen.

Tabel 7: Status investeringen per programma

In tabel 7 is de status van de investeringen per programma weergegeven. De bedragen in deze tabel hebben betrekking op de geplande boekwaarden van de investeringen per jaar.

Soort investering	2018	2019	2020	2021	2022
A. Bestaand plan, nog niet in uitvoering/aangeschaft					
0 - Besturen en burgers	730	1.342	495	548	131
3 - Onderwijs	1.520	1.120	1.600	0	0
4 - Cultuur	0	0	0	0	0
5 - Ruimtelijke ordening	126	1.062	522	0	0
6 - Milieu	436	0	0	0	0
7 - Sociaal domein	0	95	0	0	0
8 - Openbare ruimte	4.675	2.621	2.340	2.108	767
B. In uitvoering					
0 - Besturen en burgers	200	0	0	0	0
3 - Onderwijs	3.774	0	0	0	0
5 - Ruimtelijke ordening	0	0	0	0	0
8 - Openbare ruimte	9.621	1.690	324	354	333
C. Voorstellen investeringen bedrijfsvoering					
0 - Besturen en burgers	300	585	0	0	145
D. Voorstellen overige investeringen + voorstellen VIP					
8 - Openbare ruimte	357	1.300	3.600	204	1.411
Eindtotaal	21.740	9.816	8.881	3.215	2.787

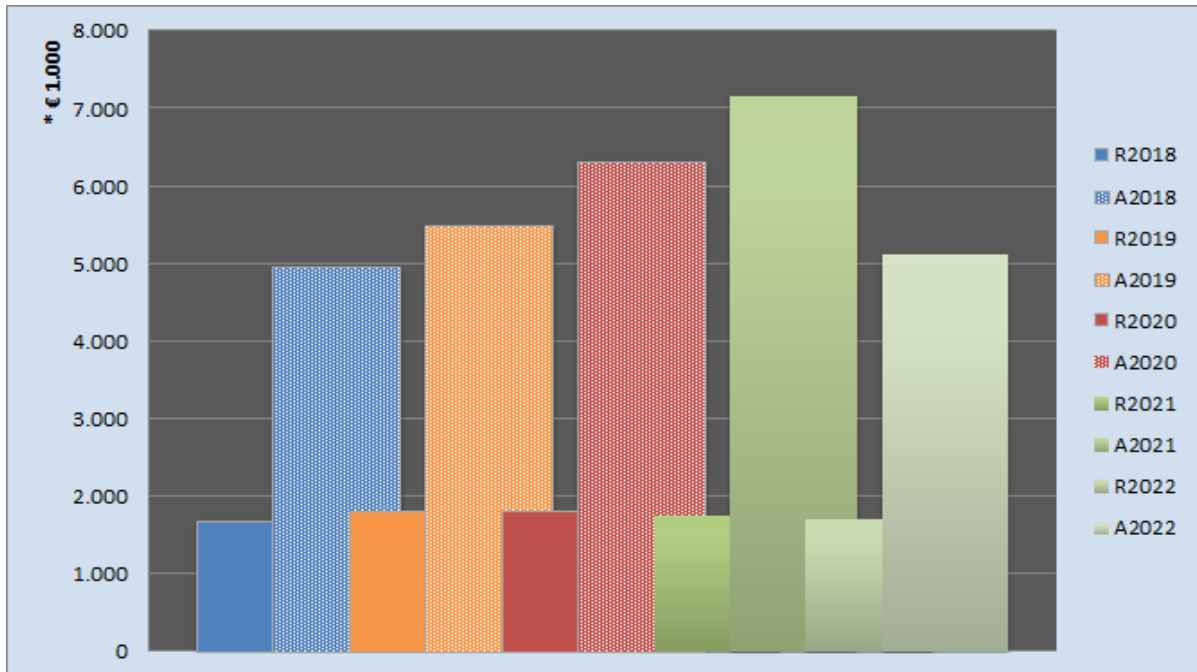
Tabel 8: Afschrijvingen per programma

Tabel 8 heeft betrekking op de afschrijvingen per programma. De afschrijvingslasten per programma in tabel 8 vloeien voort uit de geplande boekwaarden van de investeringen per programma in tabel 7.

	2018	2019	2020	2021	2022
0 - Besturen en burgers	609	753	1.085	1.171	1.241
1 - Veiligheid	0	0	0	0	0
2 - Economie	0	0	0	0	0
3 - Onderwijs	1.135	970	969	1.006	1.001
4 - Cultuur	185	188	191	194	197
5 - Ruimtelijke ordening	16	36	49	126	126
6 - Milieu	0	17	17	17	17
7 - Sociaal domein	107	109	130	132	134
8 - Openbare ruimte	2.898	3.413	3.887	4.525	2.403
9 - Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0
Eindtotaal	4.951	5.487	6.328	7.170	5.119

Grafiek 1: Rente en afschrijvingen per jaar

Grafiek 1 heeft betrekking op de rente en afschrijvingen per jaar. Uit grafiek 1 blijkt dat de rente per jaar gelijk blijft en dat de afschrijving per jaar t/m 2021 stijgt. In 2022 vindt een daling plaats van de afschrijvingen.

Tabel 9: Nieuwe aanvragen per programma

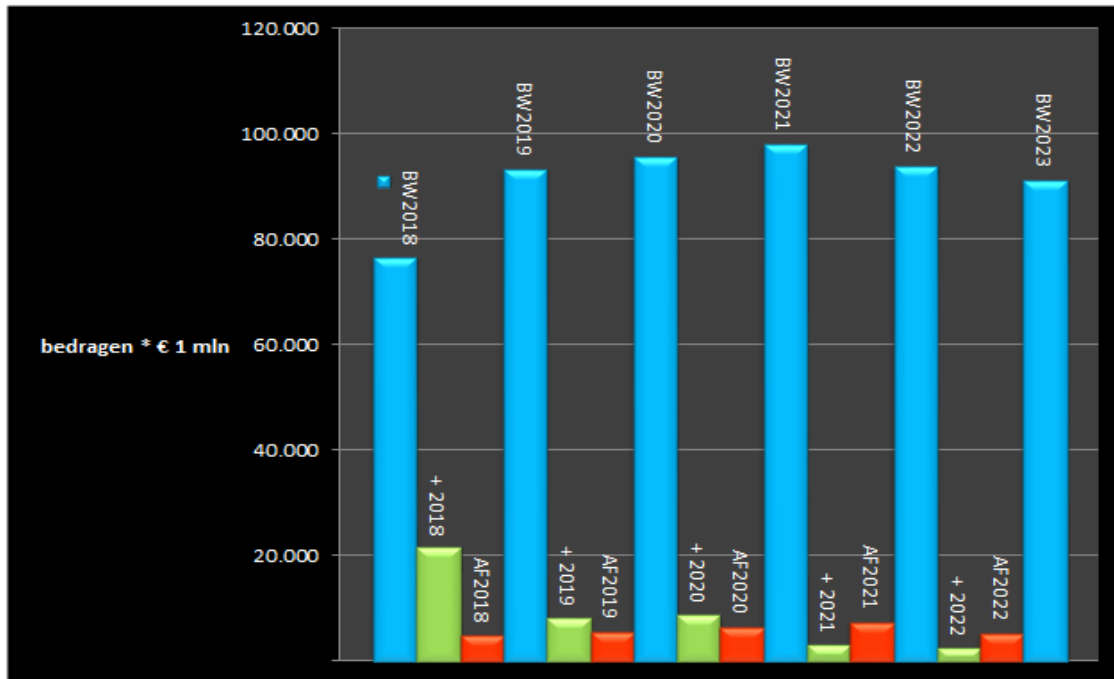
Tabel 9 betreft nieuwe aanvragen per programma. In tabel 9 wordt de benodigde gelden en de toekomstige afschrijvingen van de nieuwe investeringen weergegeven. Indien een investering in 2022 staat gepland dan zijn er geen afschrijvingslasten in onderstaande tabel vermeld, omdat de afschrijvingslasten dan op zijn vroegst vanaf 2023 geraamd worden.

	INVEST	2018	2019	2020	2021	2022
C. Voorstellen investeringen bedrijfsvoering						
2. Overige investeringen bedrijfsvoering						
Generieke en specifieke informatievoorziening (2017)	350	1	6	76	74	73
Implementatie Servicebus + GGI Netwerk (2018)	185	0	3	40	39	39
Datalab - Gegevensmanagement en managementinformat (2018)	80	0	1	17	17	17
Storage (SAN) 2022 (2021)	145	0	0	0	0	2
Totaal 2. Overige investeringen bedrijfsvoering	760	1	10	133	131	131
4. Overige investeringen						
MIP Geluidsinstallatie + discussiesysteem (raadsza (≤ 2017)	0	18	18	0	0	0
vervanging van (mobiele) telefoontoestellen 2020 (≤ 2017)	0	0	0	0	0	0
vervanging van (mobiele) telefoontoestellen 2021 (≤ 2017)	0	0	0	0	0	0
vervanging RIS/BIS (≤ 2017)	0	0	0	0	0	0
ICTBP Applicatiemigratie (2017)	210	3	45	45	44	43
Samenwerkingsruimte (2018)	60	0	1	13	13	13
Totaal 4. Overige investeringen	270	21	64	58	57	56
D. Voorstellen overige investeringen + voorstellen VIP						
3. Vervangingsinvesteringen programma's						
Doortrekken De Punt (2019)	2.000	0	0	0	99	98
Verbreden W.Randweg (Molenkade-Vroedschap) 7m (≤ 2017)	0	2	8	8	8	8
Oversteekvoorziening O.Randweg - Stolbergstraat (≤ 2017)	0	0	0	0	0	0
Vorbereiding revitalisatie havengebied Broek op L (2017)	75	2	12	11	11	11
Vervangen diverse installaties Duikerdel (2021)	61	0	0	0	0	1
Vervangen glijbaan Duikerdel (2018)	150	0	0	10	12	12
Totaal 3. Vervangingsinvesteringen programma's	2.286	4	20	29	130	129
4. Overige investeringen						
Leislag bitumineus dak Duikerdel (2020)	54	0	0	0	0	3
Reconstructie Voorburggracht (Geestweg-Prinsengrac (2020)	1.500	0	0	0	0	24
VRI Voorburggracht/Geestweg/O.Randweg 2019 (2018)	75	0	1	9	9	8
VRI Uitvalsweg 2019 (2018)	75	0	1	9	9	8
LOMW revitalisatie havengebied BoL 2 (2019)	1.600	0	0	26	106	104
COMBI Oranjebuurt deel 2 NSW - veilige inrichting (2017)	282	5	19	18	18	18
Fietspad Nauertogt N245-Kanaaldijk (2018)	1.000	0	16	41	41	40

	INVEST	2018	2019	2020	2021	2022
Totaal 4. Overige investeringen	4.586	5	37	102	182	206
Eindtotaal	7.902	31	130	322	499	523

Grafiek 2: Ontwikkeling boekwaarde

De geplande boekwaarden, vermeerderingen (investeringen +/- subsidies) en verminderingen (afschrijvingen en aflossingen) in de jaren 2018 tot 2023 zijn in grafiek 2 weergegeven. De vermelde boekwaarden in onderstaande grafiek hebben betrekking op alle investeringen (zowel afgesloten investeringen als lopende investeringen).

Mutaties per programma

Mutaties Kadernota 2019	2019	2020	2021	2022
Besturen en burgers	227	488	506	541
Administratief-technische wijzigingen	10	10	10	10
Inzet taakmutatie beëindiging betalingen derden	10	10	10	10
Het Rijk heeft de bekostiging van het A+O fonds overgeheveld naar de gemeenten. Hiervoor is een bedrag aan de algemene uitkering toegevoegd.				
mutaties < € 10.000	5	5	5	5
autonome ontwikkelingen	212	473	491	526
Actualisatie kapitaallasten	-243	40	45	101
Naar aanleiding van de Jaarstukken 2017 en de mutaties in het Meerjaren Investeringsplan (MIP) 2019 zijn de kosten van rente en afschrijvingen geactualiseerd.				
Actualisatie meerjarenonderhoudsplan gebouwen	60	112	125	83
De budgetten voor onderhoud aan gemeentelijke gebouwen zijn geactualiseerd in de meerjarenplanning. De mutaties zijn het gevolg van de verhoging van het kwaliteitsniveau van C naar B, van de inzichten van de laatste inspectie en van het nieuwe activabeleid waarbij de activeringsgrens is verhoogd.				
Oprichting Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU)	70	70	70	70
In de Algemene Ledenvergadering van juni 2017 van de VNG is besloten om de financiering van de gezamenlijke gemeentelijke activiteiten met ingang van 2018 te laten verlopen via het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering. De kosten van € 70.000 worden gedeeltelijk gedekt door een bijdrage vanuit het Gemeentefonds. De bijdrage vanuit het Gemeentefonds bedraagt € 21.000. Hiermee komen de extra lasten uit op € 49.000.				
Actualisering ramingen bijdragen gemeenschappelijke regelingen	4	4	4	4
Voor de bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen is een index van 3.54% voor 2019 opgenomen. Hiertoe heeft het college besloten op 3 april 2018. Na besluitvorming in de besturen van de GR-en zullen mogelijk nog nadere financiële consequenties aan de orde zijn. Deze zullen worden meegenomen en verwerkt in de conceptbegroting 2019.				

Mutaties Kadernota 2019	2019	2020	2021	2022
Aanschaf iPads raadsleden De iPads voor raadsleden dienen iedere 4 jaar te worden vervangen. Het jaar 2018 is meegenomen in de TR2018.	0	0	0	20
Actualisering budgetten I&A Jaarlijks worden de benodigde exploitatiebudgetten voor I&A geactualiseerd. Vooral als gevolg van hogere eisen op het terrein van informatieveiligheid en privacy dient een ophoging van het budget plaats te vinden. Verder stijgen de licentiekosten door een groter aantal gebruikers en dient voor enkele nieuwe applicaties een onderhoudsraming te worden opgenomen. Tenslotte worden kredieten lager dan € 50.000 niet langer geactiveerd. Deze bedragen worden verwerkt in de exploitatiebegroting. Dit is een gevolg van de nieuwe nota activabeleid.	320	247	247	247
Veiligheid	47	47	47	47
autonome ontwikkelingen	47	47	47	47
Actualisering ramingen bijdragen gemeenschappelijke regelingen Voor de bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen is een index van 3.54% voor 2019 opgenomen. Hiertoe heeft het college besloten op 3 april 2018. Na besluitvorming in de besturen van de GR-en zullen mogelijk nog nadere financiële consequenties aan de orde zijn. Deze zullen worden meegenomen en verwerkt in de conceptbegroting 2019.	47	47	47	47
Economie	-37	-32	1	0
Administratief-technische wijzigingen	0	0	0	0
autonome ontwikkelingen	-37	-32	1	0
Actualisatie kapitaallasten Naar aanleiding van de Jaarstukken 2017 en de mutaties in het Meerjaren Investeringsplan (MIP) 2019 zijn de kosten van rente en afschrijvingen geactualiseerd.	-37	-32	1	0
Onderwijs	96	56	52	42
autonome ontwikkelingen	96	56	52	42
Actualisatie meerjarenonderhoudsplan gebouwen De budgetten voor onderhoud aan gemeentelijke gebouwen zijn geactualiseerd in de meerjarenplanning.	65	2	20	30

Mutaties Kadernota 2019	2019	2020	2021	2022
De mutaties zijn het gevolg van de verhoging van het kwaliteitsniveau van C naar B, van de inzichten van de laatste inspectie en van het nieuwe activabeleid waarbij de activeringsgrens is verhoogd.				
Actualisatie kapitaallasten	24	23	26	7
Naar aanleiding van de Jaarstukken 2017 en de mutaties in het Meerjaren Investeringsplan (MIP) 2019 zijn de kosten van rente en afschrijvingen geactualiseerd.				
Actualisering budgetten I&A	6	31	6	6
Jaarlijks worden de benodigde exploitatiebudgetten voor I&A geactualiseerd. Vooral als gevolg van hogere eisen op het terrein van informatieveiligheid en privacy dient een ophoging van het budget plaats te vinden. Verder stijgen de licentiekosten door een groter aantal gebruikers en dient voor enkele nieuwe applicaties een onderhoudsraming te worden opgenomen. Tenslotte worden kredieten lager dan € 50.000 niet langer geactiveerd. Deze bedragen worden verwerkt in de exploitatiebegroting. Dit is een gevolg van de nieuwe nota activabeleid.				
Cultuur	35	56	22	22
mutaties < € 10.000	-6	-7	-7	-7
autonome ontwikkelingen	41	63	29	29
Actualisatie meerjarenonderhoudsplan gebouwen	41	63	29	29
De budgetten voor onderhoud aan gemeentelijke gebouwen zijn geactualiseerd in de meerjarenplanning. De mutaties zijn het gevolg van de verhoging van het kwaliteitsniveau van C naar B, van de inzichten van de laatste inspectie en van het nieuwe activabeleid waarbij de activeringsgrens is verhoogd.				
Aanvullende subsidie 2019 Stichting Museum Broeker Veiling	0	0	0	0
Bij raadsbesluit van 30 januari 2018 heeft de raad besloten aan Stichting Museum Broeker Veiling 2 maal (2018 en 2019) een extra subsidie te verlenen van € 20.000 per jaar. Dit bedrag wordt onttrokken aan de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve.				
Ruimtelijke ordening	-63	-46	-4	-21
autonome ontwikkelingen	-63	-46	-4	-21
Actualisatie kapitaallasten	-63	-46	-4	-21
Naar aanleiding van de Jaarstukken 2017 en de mutaties in het Meerjaren Investeringsplan (MIP) 2019 zijn de kosten van				

Mutaties Kadernota 2019	2019	2020	2021	2022
rente en afschrijvingen geactualiseerd.				
Milieu	-10	-10	-10	-10
autonome ontwikkelingen	-10	-10	-10	-10
Actualisatie kapitaallasten Naar aanleiding van de Jaarstukken 2017 en de mutaties in het Meerjaren Investeringsplan (MIP) 2019 zijn de kosten van rente en afschrijvingen geactualiseerd.	0	0	0	0
Kosten hondenbeleid Naar aanleiding van de werkelijke cijfers over de afgelopen jaren in combinatie met het nieuw vastgestelde hondenbeleid worden de raming in de begroting aangepast.	-16	-16	-16	-16
Actualisering ramingen bijdragen gemeenschappelijke regelingen Voor de bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen is een index van 3.54% voor 2019 opgenomen. Hiertoe heeft het college besloten op 3 april 2018. Na besluitvorming in de besturen van de GR-en zullen mogelijk nog nadere financiële consequenties aan de orde zijn. Deze zullen worden meegenomen en verwerkt in de conceptbegroting 2019.	6	6	6	6
Sociaal domein	662	711	726	743
Administratief-technische wijzigingen	262	269	255	259
autonome ontwikkelingen	400	442	471	484
Actualisatie meerjarenonderhoudsplan gebouwen De budgetten voor onderhoud aan gemeentelijke gebouwen zijn geactualiseerd in de meerjarenplanning. De mutaties zijn het gevolg van de verhoging van het kwaliteitsniveau van C naar B, van de inzichten van de laatste inspectie en van het nieuwe activabeleid waarbij de activering grens is verhoogd.	111	58	24	38
Actualisatie kapitaallasten Naar aanleiding van de Jaarstukken 2017 en de mutaties in het Meerjaren Investeringsplan (MIP) 2019 zijn de kosten van rente en afschrijvingen geactualiseerd.	-20	-5	-12	-13

Mutaties Kadernota 2019	2019	2020	2021	2022
Eigen bijdrage WMO begeleiding Met het opstellen van de programmabegroting 2018-2021 is de raming van de eigen bijdrage WMO opgesplitst in twee hoofdonderdelen: 1) huishoudelijke hulp en 2) begeleiding. Abusievelijk is de raming van beide onderdelen omgewisseld en de oorspronkelijke raming niet afgeraamd. Daardoor zijn de opbrengsten uit eigen bijdrage huishoudelijke hulp op dit moment dubbel geraamd.	127	127	127	127
Extra lokaal Phoenix in Mayerslot Vanwege de voortdurende toename van het aantal leerlingen is een verzoek ontvangen voor een extra lokaal voor de Phoenix in Mayerslot. Het probleem van ruimtegebrek doet zich al in het lopende schooljaar voor. Het voorstel is om het lokaal dat nu exclusief wordt gebruikt als ruimte voor Buitenschoolse Opvang (BSO) in te richten als groepslokaal. De BSO verhuist naar een reeds bestaand groepslokaal van OBS De Phoenix dat op die manier multifunctioneel wordt ingezet. De kosten van het inrichten van het genoemde BSO-lokaal als groepslokaal voor onderwijs worden geschat op € 26.000,-. De huurinkomsten van de BSO komen te vervallen.	19	19	19	19
Actualisering ramingen bijdragen gemeenschappelijke regelingen Voor de bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen is een index van 3.54% voor 2019 opgenomen. Hiertoe heeft het college besloten op 3 april 2018. Na besluitvorming in de besturen van de GR-en zullen mogelijk nog nadere financiële consequenties aan de orde zijn. Deze zullen worden meegenomen en verwerkt in de conceptbegroting 2019.	42	42	42	42
Verhoging gemeentelijke bijdrage Halte Werk De meerjarenbegroting van Halte Werk is aangepast naar aanleiding van structurele effecten van de afgelopen jaren. Daarnaast leidt het effect van een gewijzigde verdeelsleutel tot een structureel en oplopend nadeel voor Langedijk. De nieuwe verdeelsleutel plus het verwerken van de structurele effecten van de jaarrekening 2017 betekent een nadeel van €148.796 in 2019, €228.237 in 2020 en €298.613 vanaf 2021 en verder.	149	228	299	299

Mutaties Kadernota 2019	2019	2020	2021	2022
Actualisering budgetten I&A Jaarlijks worden de benodigde exploitatiebudgetten voor I&A geactualiseerd. Vooral als gevolg van hogere eisen op het terrein van informatieveiligheid en privacy dient een ophoging van het budget plaats te vinden. Verder stijgen de licentiekosten door een groter aantal gebruikers en dient voor enkele nieuwe applicaties een onderhoudsraming te worden opgenomen. Tenslotte worden kredieten lager dan € 50.000 niet langer geactiveerd. Deze bedragen worden verwerkt in de exploitatiebegroting. Dit is een gevolg van de nieuwe nota activabeleid.	-28	-28	-28	-28
Openbare ruimte	28	293	27	416
autonome ontwikkelingen	28	293	27	416
Actualisatie kapitaallasten Naar aanleiding van de Jaarstukken 2017 en de mutaties in het Meerjaren Investeringsplan (MIP) 2019 zijn de kosten van rente en afschrijvingen geactualiseerd.	-55	67	88	179
Actualisatie meerjarenonderhoudsplan gebouwen De budgetten voor onderhoud aan gemeentelijke gebouwen zijn geactualiseerd in de meerjarenplanning. De mutaties zijn het gevolg van de verhoging van het kwaliteitsniveau van C naar B, van de inzichten van de laatste inspectie en van het nieuwe activabeleid waarbij de activeringsgrens is verhoogd.	190	80	81	97
Actualisering ramingen bijdragen gemeenschappelijke regelingen Voor de bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen is een index van 3.54% voor 2019 opgenomen. Hiertoe heeft het college besloten op 3 april 2018. Na besluitvorming in de besturen van de GR-en zullen mogelijk nog nadere financiële consequenties aan de orde zijn. Deze zullen worden meegenomen en verwerkt in de conceptbegroting 2019.	2	2	2	2
Actualisatie beheerbudgetten areaal water Naar aanleiding van de meest actuele inzichten zijn de ramingen voor de onderhoudskosten voor de komende jaren aangepast naar de verwachte uitvoeringsdatum.	-112	117	-146	135

Mutaties Kadernota 2019	2019	2020	2021	2022
Actualisering budgetten I&A Jaarlijks worden de benodigde exploitatiebudgetten voor I&A geactualiseerd. Vooral als gevolg van hogere eisen op het terrein van informatieveiligheid en privacy dient een ophoging van het budget plaats te vinden. Verder stijgen de licentiekosten door een groter aantal gebruikers en dient voor enkele nieuwe applicaties een onderhoudsraming te worden opgenomen. Tenslotte worden kredieten lager dan € 50.000 niet langer geactiveerd. Deze bedragen worden verwerkt in de exploitatiebegroting. Dit is een gevolg van de nieuwe nota activabeleid.	3	28	3	3
Algemene dekkingsmiddelen	-801	-1.281	-1.591	-1.923
Administratief-technische wijzigingen	-272	-279	-265	-269
Inzet taakmutatie beëindiging betalingen derden Het Rijk heeft de bekostiging van het A+O fonds overgeheveld naar de gemeenten. Hiervoor is een bedrag aan de algemene uitkering toegevoegd.	-10	-10	-10	-10
autonome ontwikkelingen	-529	-1.002	-1.326	-1.654
Algemene uitkering: decembercirculaire 2017 De decembercirculaire 2017 van het gemeentefonds is na de Eindejaarsrapportage 2017 verschenen. De financiële gevolgen voor 2019 en verder zijn daarom in de Kadernota 2019 verwerkt. Het betreft hier een loon-/prijscorrectie.	-54	-54	-53	7
Indexering prijsstijging 2019-2022 In december 2017 heeft het Centraal Planbureau het inflatiecijfer voor 2018 geraamd op 1,5%. De inflatiecorrectie met 1,5% betekent vanaf 2018 e.v. voor de gemeente een structurele verhoging. Deze structurele verhoging is aflopend en inclusief het reeds in 2017 daarvoor centraal opgenomen bedrag van € 115.000. Voorgesteld wordt om deze budgettaire ruimte te gebruiken voor 2018 e.v. De mutatie betreft dus de actualisatie van de prijsstijging 2018 e.v.	140	138	117	117
Afschaffen hondenbelasting In de raadsvergadering van 12 december 2017 is een amendement aangenomen ter afschaffing van de hondenbelasting met ingang van 2018. Ook de heffingskosten van € 3.000 vervallen.	96	96	96	96

Mutaties Kadernota 2019	2019	2020	2021	2022
Oprichting Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU) In de Algemene Ledenvergadering van juni 2017 van de VNG is besloten om de financiering van de gezamenlijke gemeentelijke activiteiten met ingang van 2018 te laten verlopen via het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering. De kosten van € 70.000 worden gedeeltelijk gedekt door een bijdrage vanuit het Gemeentefonds. De bijdrage vanuit het Gemeentefonds bedraagt € 21.000. Hiermee komen de extra lasten uit op € 49.000.	-21	-21	-21	-21
Actualisatie kapitaallasten Naar aanleiding van de Jaarstukken 2017 en de mutaties in het Meerjaren Investeringsplan (MIP) 2019 zijn de kosten van rente en afschrijvingen geactualiseerd.	-15	-60	-75	-21
Algemene uitkering: maartcirculaire 2018 De extra maartcirculaire van het gemeentefonds is verwerkt. Dit is exclusief het Sociaal Domein.	-850	-1.276	-1.565	-2.006
Stijging pensioenpremies 2019-2022 De pensioenpremies zijn per 1 januari 2018 met 1,4% gestegen. Dit betekent dat de extra lasten voor pensioenpremies vanaf 2018 structureel € 163.000 bedragen.	163	163	163	163
Actualisering ramingen bijdragen gemeenschappelijke regelingen Voor de bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen is een index van 3.54% voor 2019 opgenomen. Hiertoe heeft het college besloten op 3 april 2018. Na besluitvorming in de besturen van de GR-en zullen mogelijk nog nadere financiële consequenties aan de orde zijn. Deze zullen worden meegenomen en verwerkt in de conceptbegroting 2019.	11	11	11	11
Onvoorzien	50	50	50	50
autonome ontwikkelingen	50	50	50	50
Verhogen post onvoorzien Volgens de nieuwe financiële verordening dient de post onvoorzien van € 50.000 naar € 100.000 verhoogd te worden.	50	50	50	50
Totaal mutaties	232	331	-175	-94